

Biogram opracowała klasa 1P w roku szk. 2019/2020
Opieka prof. Beata Łojczyk

Karol Stryjeński (19 stycznia 1887 – 21 grudnia 1932)

Wydawnictwo Literackie, 1970

Karol Stryjeński był architektem, rzeźbiarzem, działaczem społecznym, a także dyrektorem Państwowej Szkoły Przemysłu Drzewnego w Zakopanem. Jego ojcem był Tadeusz Stryjeński, znany krakowski architekt. Karol Stryjeński ukończył gimnazjum im. Sobieskiego w Krakowie, zaś później poszedł w ślady ojca – w latach 1907–1911 studiował architekturę na politechnice w Zurychu. Na tym jednak nie zakończył swojej edukacji – studiował także rzeźbę w Państwowej Wyższej Szkole Sztuk Pięknych w Paryżu. 4 listopada 1916 r. ożenił się z Zofią Lubańską, znaną malarką, ilustratorką i projektantką tkanin. Para była rodzicami trojki dzieci: Magdaleny, Jana i Jacka, a ich małżeństwo skończyło się rozwodem w 1927.

Pierwszym sukcesem Karola Stryjeńskiego było zwycięstwo w 1912 r. w konkursie na projekt mieszkań robotniczych w Krakowie. 10 lat później zdobył pierwszą nagrodę w rządowym konkursie na plan regulacji Zakopanego. Również w 1922 r. został dyrektorem Szkoły Przemysłu Drzewnego w Zakopanem, do której rozwoju znacząco się przyczynił – już w 1925 r. na Wystawie Sztuk Dekoracyjnych w Paryżu prace jego uczniów uzyskały złote medale. Karol Stryjeński udzielał się także w Polskim Towarzystwie Tatrzańskim, gdzie sprawował funkcje min. prezesa sekcji narciarskiej i organizatora zawodów sportowych.

W 1927 r. przeniósł się do Warszawy, gdzie objął katedrę rzeźby monumentalnej na Akademii Sztuk Pięknych, a w 1932 r. został dyrektorem tamtejszego Instytutu Propagandy Sztuki. W tym samym roku zmarł na skutek wylewu krwi do mózgu. Został pochowany w rodzinnym grobowcu w Krakowie, ale po kilkunastu miesiącach zgodnie z ostatnią wolą zmarłego, jego ciało przeniesiono na Cmentarz Zasłużonych na Pęksowym Brzyzku w Zakopanem.

Projekty i realizacje Karola Stryjeńskiego:

- wnętrza pawilonu polskiego na Międzynarodowej Wystawie Sztuk Dekoracyjnych w Paryżu w 1925 r. (autor pawilonu: Józef Czajkowski),
- gmach Instytutu Propagandy Sztuki w Warszawie,
- skocznia narciarska Wielka Krokiew w Zakopanem (fot. 2)

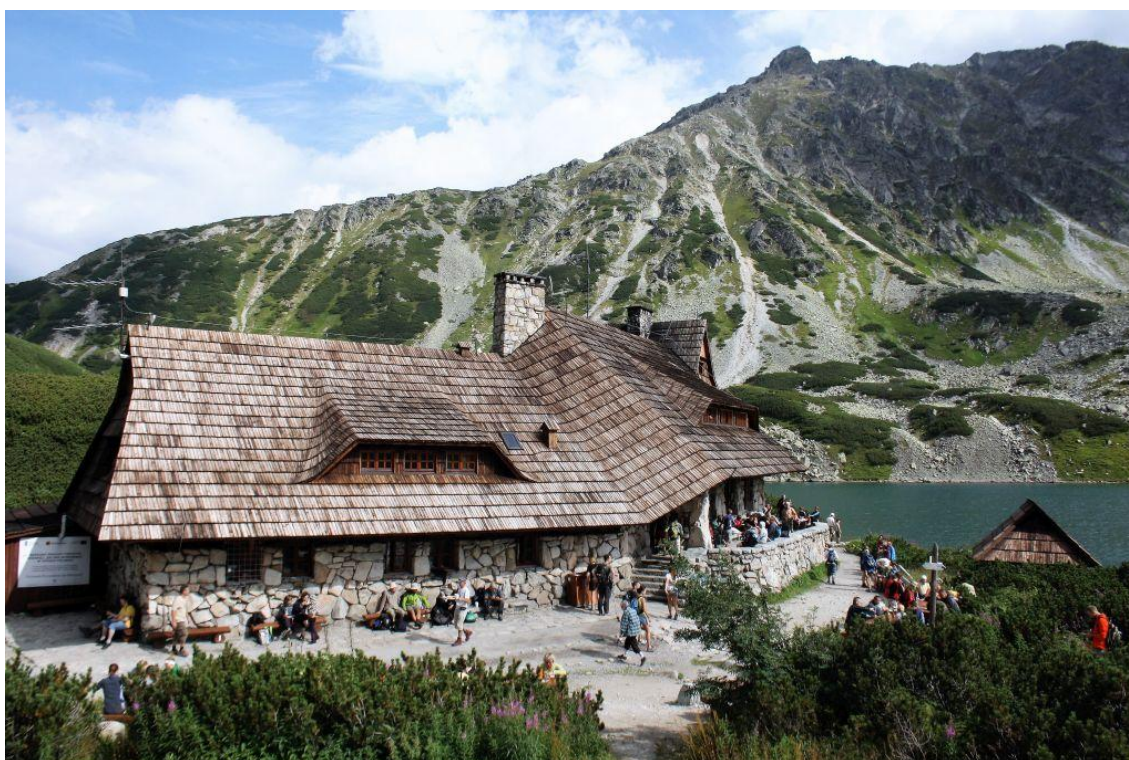
- mauzoleum Kasprowicza na Harendzie w Zakopanem (fot. 3)

- schroniska tatrzańskie: Schronisko PTTK nad Morskim Okiem (fot. 4)

oraz nieistniejące już w tej postaci na Hali Gąsienicowej (fot. 5) oraz trzecie schronisko w Dolinie Pięciu Stawów Polskich (fot. 6).

- odbudowa i rozbudowa kościoła św. Jana Chrzciciela w Radłowie.
- kaplica nagrobna rodu Scipio del Campo w Łopuszce Wielkiej.

Źródła:

Jan Wojnowski, *Encyklopedia PWN*, Polska 2001;

Janusz Zdebski, *Stary Cmentarz w Zakopanem. Przewodnik biograficzny*, Warszawa-Kraków 1986.

Fot. 1 - www.ipsb.nina.gov.pl, fot. 2 – zakopanenaszczycie.pl, fot. 3 – krajoznawcy.info.pl, fot. 4 – krakow.onet.pl, fot. 5 – zakopane.pl, fot. 6 – miastarytm.pl